[2024] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1273: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ.228

ਦੇਵੂ ਜੀ ਨਾਇਰ

ਬਨਾਮ

ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2024 ਦਾ 1730 (ਐੱਸਐੱਲਪੀ

(ਸੀ.ਆਰ.ਐੱਲ) ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ) ਨੰ. 1891 ਦਾ 2023)

11 ਮਾਰਚ 2024

[ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ, ਜੇ ਬੀ ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ ਜੇ।]

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, 'ਕਾਰਪਸ' ਨੂੰ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ; ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹੜੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਿਰਲੇਖ: ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 226 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਰਪਸ (ਜਿਸ ਨੂੰ' ਐਕਸ 'ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ-ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਐਕਸ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਸਲਾਹ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ-ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨੋਟ-ਕਥਿਤ ਸਲਾਹ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ-ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਐਕਸ ਦੋਵੇਂ ਮਹਿਲਾ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਹਨ-ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਕਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ (ਡੀ.ਐਲ.ਐਸ.ਏ) ਕੋਲਮ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਐਕਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਸੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਸਕੱਤਰ, ਡੀ.ਐਲ.ਐਸ.ਏ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਐਕਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਐਕਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ-ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। [ਪੈਰਾ 3-5]

ਫੈਮਿਲੀ ਕੋਰਟ, ਕੋਲਮ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜੱਜ ਨੇ ਐਕਸ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਈ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਲੀਨਾ ਵੀ. ਜੀ. ਨਾਇਰ ਦਰਮਿਆਨ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ-ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ-ਐਕਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ-ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਤ-ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਾਂ ਫਿਲਹਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ-ਐਕਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ' ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਨਹੀਂ-ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 6,9-11]

ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ- ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਸਲਾਹ ਰਾਹੀਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ-ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਐਲ.ਜੀ.ਬੀ.ਟੀ. + ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨਿਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ-ਪਰਿਵਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਨੇਟਲ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ਬਲਕਿ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ-ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰ-ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ-ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼-ਅੰਦਰੂਨੀ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਐਲ.ਜੀ.ਬੀ.ਟੀ. + ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 12-17]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ- ਅਨੁਛੇਦ 136 ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 226

ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ : ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ; ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ; ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ; ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ; ਐਲ.ਜੀ.ਬੀ.ਟੀ. + ਵਿਅਕਤੀ; ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ; ਜੱਜ-ਇਨ-ਚੈਂਬਰ; ਕਾਉਂਸਲਿੰਗ; ਸਨਮਾਨ;

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਨਿੱਜਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ: 2023 ਦੀ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਰ. ਐੱਲ. ਨੰਬਰ. 28 ਵਿੱਚ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿਖੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13.01.2023 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2024 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ. 1730

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਸ੍ਰੀਰਾਮ ਪੀ., ਐਡ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਨਿਸ਼ੇ ਰਾਜਨ ਸ਼ੋਂਕਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨੂ ਕੇ ਜੋਏ, ਅਲੀਮ ਅਨਵਰ, ਸਯੋਜ ਮੋਹਨਦਾਸ ਐੱਮ, ਐੱਸ. ਜਯੋਤਿਰੰਜਨ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਐਡ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਡਾ. ਧਨੰਜੈ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ

1. ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

2. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13 ਜਨਵਰੀ 2023 ਅਤੇ 02 ਫਰਵਰੀ 2023 ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ। 3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ 'ਕਾਰਪਸ' (ਸੰਦਰਭ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ 'X') ਦੋਵੇਂ ਔਰਤਾਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਇੱਕ ਗੂੜ੍ਹੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ' ਐਕਸ 'ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ। 13 ਜਨਵਰੀ 2023 ਨੂੰ, ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ 1 ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜੋ' ਐਕਸ 'ਦੇ ਮਾਪੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ 'ਐਕਸ' ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਐਕਸ' ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਡੀ. ਐਲ. ਐਸ. ਏ. ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਸੈਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। 'ਐਕਸ' ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. 31 ਜਨਵਰੀ 2023 ਨੂੰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ 2 ਫਰਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਸਕੱਤਰ, ਡੀ. ਐੱਲ. ਐੱਸ. ਏ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 'ਐਕਸ' ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। 'ਐਕਸ' ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 'ਐਕਸ' ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨੀ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ।

[1] ਡੀ. ਐਲ. ਐਸ. ਏ

5. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 6 ਫਰਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਿਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। 'ਐਕਸ' ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ 8 ਫਰਵਰੀ 2023 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 05:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੋਲਮ ਵਿਖੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀ ਈ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਸਲੀਨਾ ਵੀ. ਜੀ. ਨਾਇਰ ਨਾਲ 'ਐਕਸ' ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਾਇਰ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਨ।

6. ਇੰਟਰਵਿਊ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਇਰ ਨੂੰ 'ਐਕਸ' ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

8. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਲੀਨਾ ਵੀ. ਜੀ. ਨਾਇਰ ਨੇ 'ਐਕਸ' ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਾਇਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਐਕਸ' ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਬਰੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

9. 'ਐਕਸ' ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਰਟਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਸਟਰ ਡਿਗਰੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੈਕਚਰਾਰ ਬਣਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਕਰੀਅਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਿੱਥੇ ਚਾਹੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ "ਗੂੜ੍ਹਾ ਦੋਸਤ" ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਜਾਂ ਫਿਲਹਾਲ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ।

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 'X' ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

11. ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਤਮ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।

12. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਇੱਕ ਨੋਟ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਐਕਸ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ

ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੂੰ ਕਾਰਪਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਬਦਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ।

13. ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

14. ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਐਲ.ਜੀ.ਬੀ.ਟੀ. + ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਨਿਵਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਪਰਿਵਾਰ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਿਰਫ ਜਣੇਪੇ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਸੱਚ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੇ ਐਲ.ਜੀ.ਬੀ.ਟੀ. + ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਕਾਰਨ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੱਚਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਪਮਾਨ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵੱਲ ਦੇਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਪਰਿਵਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰ ਅਕਸਰ ਅਣਗਿਣਤ ਸਮਰਥਨ, ਪਿਆਰ, ਆਪਸੀ ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਵਜੋਂ ਜੱਚਾ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

15. ਇੱਕ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਰਵਾਇਤੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਗੁਆਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗ਼ਲਤਫ਼ਹਿਮੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ। ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕਾਊਂਸਲਿੰਗ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

16. ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨਃ

ਏ) ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸਾਥੀ, ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਬੀ) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਾਥੀ ਜਾਂ ਦੋਸਤ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ;

ਸੀ) ਕੋਸ਼ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

ਡੀ) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੰਡ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਨਾਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕੈਮਰੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਲਈ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ;

ਈ) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ, ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ, ਜਾਂ ਜੱਚਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਣਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਾ ਹੋਣ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ;

ਐੱਫ) ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਚੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਸਰਵਨਾਮ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਬੈਠਣ, ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਾਥਰੂਮ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਬਰੇਕ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੱਜ ਨੂੰ ਦੋਸਤਾਨਾ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਵਾਲਾ ਵਿਵਹਾਰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਣਾਅ ਜਾਂ ਬੇਅਰਾਮੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

ਜੀ) ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਨੇਟਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ;

ਐੱਚ) ਜੱਜਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਚੀ ਹਮਦਰਦੀ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਮਲਿੰਗੀ ਜਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫੋਬਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਸਮਾਜਿਕ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਜੱਜ ਦੀ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਜਾਂ ਜੱਚਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਆਈ) ਜੇ ਕੋਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਜਾਂ ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਥਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਜਾਂ ਜੱਚਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਵਾਪਸ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਰੀ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜੇ) ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਗੂੜ੍ਹੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਕਲੰਕ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖ ਰੁਖ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਲਿੰਗ, ਟਰਾਂਸਜੈਂਡਰ, ਅੰਤਰ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਅੰਤਰ-ਜਾਤੀ ਜੋੜੇ ਹਨ, ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੀ ਹੱਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਅੰਤਰਿਮ ਉਪਾਅ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਗੂੜ੍ਹੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ;

ਕੇ) ਜਦੋਂ ਕਾਰਪਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜਾਂ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ/ਲਾਪਤਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ;

ਐੱਲ) ਜੱਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਰਪਸ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਕਾਰਪਸ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ ਜਾਂ ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਟਾਫ ਜਾਂ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਈਰਫੋਬਿਕ, ਟ੍ਰਾਂਸਫੋਬਿਕ, ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਵਿਵਹਾਰ ਜਾਂ ਟਿੱਪਣੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ

ਐੱਮ) ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜਤਾ ਇਹ ਪਛਾਣ ਸਵੈ-ਪਛਾਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲ. ਜੀ. ਬੀ. ਟੀ. ਕਿਊ. + ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵੇਲੇ ਕੋਈ ਕਲੰਕ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

17. ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਅਤੇ ਐਲ. ਜੀ. ਬੀ. ਟੀ. ਕਿਊ. + ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਹੈਬੀਅਸ ਕਾਰਪਸ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਾਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪਾਲਣਾ।

18. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

19. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹੈੱਡ ਨੋਟਸ ਨੀਤੀ ਰਿਚਰੀਆ, ਹੋਨੀ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸਹਾਇਕ ਸੰਪਾਦਕ

(ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ: ਸ਼ਿਬਾਨੀ ਘੋਸ਼, ਐਡ.)

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler